

1. LIIKLUSKESKKOND

Liiklus on jalakäijate ja sõidukite liikumine ning paiknemine teel. Osaleme liikluses kohe, kui oleme koduõuest välja astunud.

Liiklus on inimeste loodud süsteem, mis on alati muutumises. Ühe inimese tegevus mõjutab paljusid teisi. Selleks, et liiklus toimiks sujuvalt ja õnnestunult, on loodud liiklusreeglid. Reeglid on kirjas liikluseaduses.

Kui üks liikleja teeb kogemata vea või meelega ei järgi reegleid, siis mõjutab ta oma käitumisega kogu liiklust. Seetõttu peame liikluses olema väga tähelepanelikud ja meeles pidama, et iga jalakäija, jalgrattur või autojuht saab ise oma käitumisega palju ära teha ja ohutust mõjutada.

Miks on reegleid vaja?

Põhjenda. Too näiteid, mis võib juhtuda, kui reeglitest kinni ei peeta.

Liiklust reguleeritakse liikluskorraldusvahenditega. Need annavad liiklejatele infot näiteks ohtude või keeldude kohta, tähistavad midagi või suunavad õigesti teel paiknema. Iga liiklusmärk, foor, teele märgitud joon, ohutussaar, tõkkepuu ja muu selline vahend annab liiklejale teavet, kuidas liiklus peab toimima.

Missuguseid liikluskorraldusvahendeid oled liikluses näinud?

Mida need liiklejatele teada annavad?

LIIKLUSMÄRKIDE KEEL

Liiklusmärgid jaotuvad kaheksasse rühma ning nende tähenduste meeldejätmise on keeruline. Jalgrattur peab tundma suurt osa samu märke, mis autojuhid.

Liiklusmärkide meelde jätmiseks ja ära tundmiseks on abiks „liiklusmärkide keel“. Märgi rühma tunnused enamasti ära värvi ja kuju järgi. Näiteks hoiatusmärgid on kolmnurksed, punase äärega ja seest valged. Kui vaatad märgi peal olevat piltkujutist, siis oskad juba ära arvata, mille eest juhti hoiatatakse.

Liiklusmärkide peatükist leiad jalgratturile oluliste liiklusmärgi rühmade pildid ja selgitused.

Vaatle allolevaid hoiatusmärke ja arutlege, mille eest juhti hoiatatakse.

Õppige „liiklusmärkide keelt“ Liiklusmärkide mängu abil.

<https://pilv.transpordiamet.ee/s/DpHvP5YgYKqQomc>

LIIKLUSES SUHTLEMINE

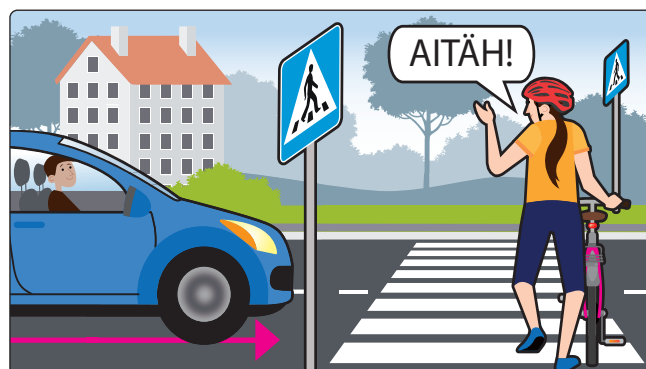
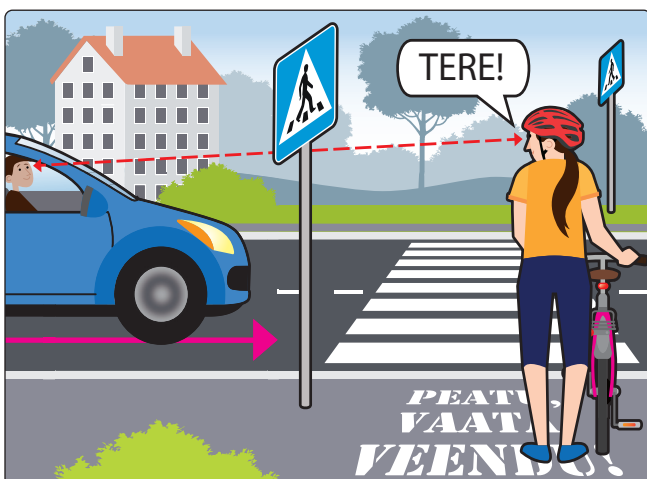
Liikluses saame teavet kõige enam nägemis- ja kuulmismeele kaudu. Tasakaalumeelt vajame siis, kui juhime jalgratast, kergliikurit või kasutame jalakäija abivahendeid (rula, rulluisud, tavaline tõukeratas).

Liikluses peame jalakäijate või juhtidena kogu aeg otsuseid tegema. Ohutumaid valikuid saame teha vaid siis, kui oleme tähelepanelikud ning vaatame ja kuulame.

Liikluse TERE on liiklejate omavaheline silmside, esimene pilkkontakt.

Liikluse AITÄH on näiteks noogutus, käeviibe, lehvitus, naeratus jm.

Selleks et liikluse **TERE** ja **AITÄH** öelda, pead liigeldes kohal olema. Nutiseadmete kasutamine on väga ohtlik, sest siis silmad ei näe ning kõrvad ei kuule. Seetõttu on liikluses kõrvalised tegevused keelatud.

Pean meeles, et ka liikluses käitun nii, nagu soovin, et teised minuga käituksid.

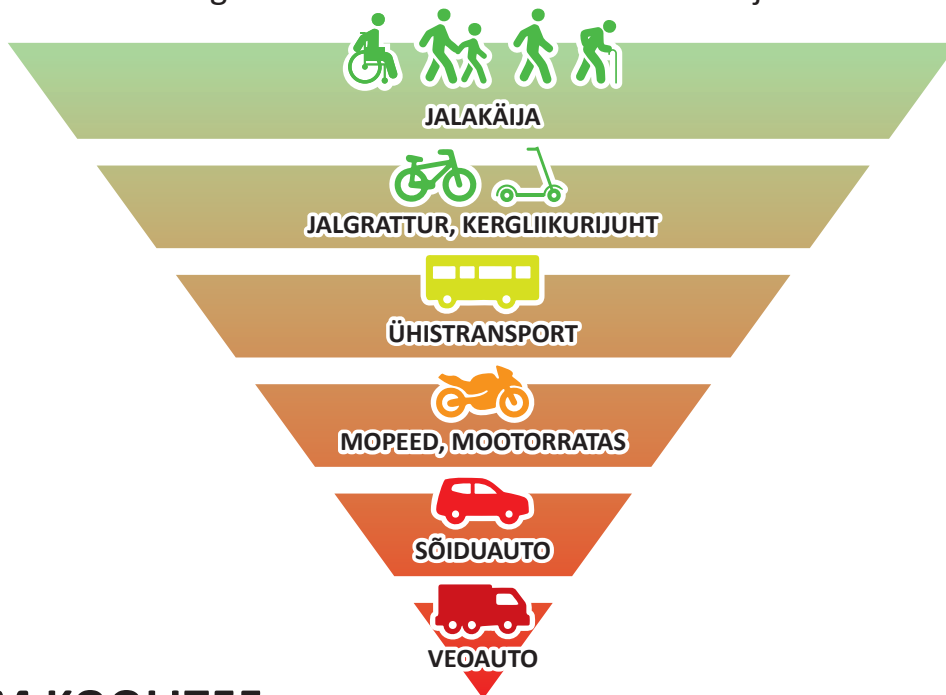
TUGEVAMAD JA NÕRGEMAD OSALEJAD LIIKLUSES NING KESKKONNASÕBRALIKUM LIIKLEMINE

Liikluses on tugevamad ja nõrgemad ehk vähemkaitstud osalejad. Vähemkaitstud on eelkõige jalakäijad, jalgratturid ja kergliikurijuhid. Nende liikumiskiirus võrreldes autojuhtidega on madal ja puudub kaitsev kest või salong (nagu autojuhtidel), mis neid õnnetuse korral kaitseksid. Tugevamad osalejad liikluses on mootorsõidukijuhid, kuna nad kasutavad suuri, võimsaid ja kiiresti liikuvad sõidukeid.

Kõige keskkonnasõbralikum on liigelda jalgsi, sest edasi liikumiseks ei pea kasutama sõidukit. Iga sõiduki ehitamine ja kasutamine mõjutab keskkonda. Lihtsustatult võib öelda, mida suurem ja võimsam sõiduk, seda suurem kahju loodusele (sõiduki ehitus, varuosade tootmine, remont, kütuse tootmine, heitgaasid, jäätmed jne).

Jalgrattaga liiklemine on tervislikum ja keskkonnasõbralikum kui liigelda näiteks sõiduautoga. Jalgrattaga liigeldes oleme värskes õhus, saame hea trenni ning ei pea kütuse või parkimise eest tasuma.

Tagurpidi liikluspüramiidilt näed, kes on liikluses kõige keskkonnasõbralikumad liiklejad ning missuguste sõidukitega liiklemine keskkonda rohkem kahjustab.

OHUTUM KOOLITEE

Jalakäijale ja jalgratturile on ohutum liigelda kõnniteel või eraldi jalgratta- ja jalgteel. Suurte maanteed ääres liiklemine on ohtlik autode suure kiiruse tõttu.

Teekonna planeerimine kodust kooli

- Võimalusel vali liikumiseks autodest eraldatud tee või teosa: jalgratta- ja jalgteel või kõnniteel.
- Vali teekond, kus pead võimalikult vähe kordi sõiduteed ületama.
- Vali vähese liiklusega tänavad, isegi kui koolitee veidi pikeneb.
- Kui vähegi võimalik, siis väldi liikumist maanteel.

1. PEATÜKI „LIIKLUSKESKKOND“ HARJUTUSED

Joonista oma koolitee. Lisa üks-kaks liikluskorraldusvahendit oma kooliteel. Mis teavet need sulle annavad? Kirjuta vastused pildi alla!

(nimi) ..... koolitee

.....

.....

.....

.....

.....